

Dialog Techniczny dla zamierzenia:

**„Biuro Kontraktu w ramach działania F2 projektu
LifeDrawaPL”**

**Finalna koncepcja wykonania zadania
oraz plan utrzymania wód według Prawa wodnego 2014**

Znacząca część projektu polegająca na udrożnieniu korytarzy ekologicznych będzie koordynowana w całości przez **Biuro Kontraktu**, które w przeważającej części będzie zajmowało się inżynierskimi interwencjami w przyrodnicze otoczenie rzek.

Biuro Kontraktu będzie ponadto odpowiedzialne za kompleksową i terminową realizację przewidzianych w projekcie wskazanych działań projektu z przepisami:

- Prawa wodnego,
- Prawa budowlanego,
- Prawa zamówień publicznych,
- warunków określonych w Umowie zawartej przez Zamawiającego z Wykonawcą,
- warunków określonych w umowach o współfinansowanie projektu przez UE oraz NFOŚiGW.

Realizacja zamówienia przez Biuro Kontraktu będzie wynagradzana za wykonanie następujących czynności i dokumentów:

- **Koordinacja techniczna** Projektu – ryczałt,
- Sformułowanie **finalnej koncepcji wykonania zadania** dla 10 głównych zadań (C2, C3, C4.2, C4.4, C4.5, C5.1, C5.2, C6 i C8) – płatne za każde zadanie,
- Opracowanie **planu utrzymania wód** dla zadań C2, C4.1, C4.3 i C6 (C6-1, C6-2 i C6-3), płatność określona w ofercie, za zadania,
- **Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla projektowania** w formie programu funkcjonalno-użytkowego, SIWZ z załącznikami, innych potrzebnych dokumentów dla przeprowadzenia wyboru oferenta, i przeprowadzenie skutecznego wyboru Wykonawcy, a następnie stały **nadzór nad procesem projektowania**, płatność określona w ofercie za zadania, po odbiorze dokumentacji wraz z wymaganymi pozwoleniami.
- **Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla wykonawstwa**, opracowanie SIWZ z załącznikami, innych potrzebnych dokumentów dla przeprowadzenia wyboru oferenta, i przeprowadzenie skutecznego wyboru Wykonawcy. **Staly nadzór techniczny i inwestorski Zamawiającego, odbiór robót zasadniczych i gwarancyjnych**, przygotowanie dokumentów do koniecznych do uzyskania pozwolenia na użytkowanie. płatność określona w ofercie za zadania,

Sformułowanie **finalnej koncepcji wykonania zadania, wariantowego rozwiązania:**

Biuro Kontraktu siłami Wykonawcy, dostosowanymi do konieczności szybkiego działania, opracowuje dokument podsumowujący materiały przygotowane przez Zamawiającego w ramach Projektu i uzupełnia je w sposób wyczerpujący aby stworzyć kompendium technicznych uwarunkowań następných etapów realizacyjnych zadań. Takimi etapami mogą być:

- opracowanie opisu przedmiotu zamówienia do materiałów przetargowych na projektowanie lub wykonawstwo (dostawę), lub
- **opracowanie materiałów umożliwiającých właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu,**
- **wariantowe opracowanie** ma dać podstawę do wyboru dalszego postępowania. W przypadku możliwości zastosowania koryta w równowadze, Biuro Kontraktu opracuje ponadto **plan utrzymania wód** celem uzyskania rezultatu za cenę przewidzianą w ofercie Wykonawcy. W przypadku konieczności wykonania urządzenia wodnego Biuro Kontraktu wykona opis przedmiotu zamówienia do przetargu na projektowanie. Płatność Wykonawca wyceni w ofercie.

Sformułowanie **finalnej koncepcji wykonania zadania, wariantowego rozwiązania:**

- ma być zatwierdzone przez koordynatora Projektu, konsultantów naukowych i Grupę Sterującą – które powinny być usatysfakcjonowane co do sposobu realizacji założonych w Projekcie celów, a następnie finalnie zatwierdzona przez Dyrektora RDOŚ.
- **Koncepcja** ma być napisana popularnym językiem, klarownie przedstawiającym zagadnienia techniczne – przede wszystkim zakres robót i procedury wymagane dla dalszej realizacji zadania – zagadnienia przyrodnicze, sposoby rozwiązania zadania, zasadniczą rolę zadania i spodziewany efekt jego działania. **Finalna koncepcja zadania** powinna zawierać listę uzyskanych przez Zamawiającego lub koniecznych do uzyskania w ramach Projektu uzgodnień, pozwoleń, decyzji itp. Płatności za finalną koncepcję zadania dokonuje się według stawek wycenionych przez Wykonawcę w ofercie.

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – opis

Potok Krzczonówka poniżej ostatnio wykonanej korekty stopniowej oraz poniżej zapory w Krzczonowie posiada długie odcinki skalnego dna, a koryto jest tam wcięte i erodujące. Świadczy to o braku dostatecznego zasilania potoku rumowiskiem włączonym, co jest zrozumiałe wobec zabudowy stopniowej górnego odcinka jego biegu (od Skomialnej do Krzczonowa). Każde wezbranie powoduje nasilającą się erozję wgłębną w części uregulowanej i nieuregulowanej, oraz przrzucanie rumowiska w rejon ujściowy potoku.

Proces dostarczania rumowiska do Raby należy postrzegać pozytywnie, ale wobec braku dostawy rumowiska w Krzczonówce, proces ten ustanie po całkowitym wymieceniu aluwiów z uregulowanego koryta tego potoku. Zjawisko takie występuje już w Tokarni i powyżej, na odcinku dawnej regulacji stopniowej potoku.

Aktualnie, potok Krzczonówka idealnie nadaje się na dostarczanie brakującego rumowiska do koryta Raby poprzez jego umieszczanie w korycie potoku tuż poniżej korekty stopniowej w Krzczonowie i poniżej zapory w Krzczonowie. Szeroka dolina potoku z lasami łągowymi i grądami, leżąca na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych zwierząt, ma wielką wartość przyrodniczą i odgrywa znaczącą rolę w rozprzestrzenianiu się gatunków roślin i zwierząt.

Na rozpatrywanym odcinku zidentyfikowano następujące chronione siedliska:

- 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
- 9170-1 – grąd środkowoeuropejski;
- 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników;
- 3240 – zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (ograniczone do wąskich pasm wzdłuż linii brzegowej i bez występowania wrześni pobrzeżnej (*Myricaria germanica*)).

Poza zaroślami i lasami wzdłuż rzeki reszta dna doliny zajęta jest przez nieliczne pola uprawne i łąki, a na skrajach doliny przebiegają drogi: gminna po prawej i powiatowa po lewej stronie doliny. Dno doliny jest użytkowane rekreacyjnie wyłącznie w okresie letnim.

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – podstawy prawne i merytoryczne opracowania

Opracowanie wykonano na podstawie i w zgodności z następującymi opracowaniami:

- Bojarski A., Jeleński J., Jelonek M., Litewka T., Wyżga B., Zalewski J.: Zasady dobrej praktyki w utrzymaniu rzek i potoków górskich – Ministerstwo Środowiska, Departament Zasobów Wodnych, Warszawa 2005;
http://www.krakow.rzgw.gov.pl/download/Zasady_dobrej_praktyki.pdf
- Żelazo J., Popek Z.: Podstawy renaturyzacji rzek, SGGW Warszawa 2002;
- EN 14614:2004, PN-EN 14614:2008 – Jakość wody. Wytyczne do oceny hydromorfologicznych cech rzek;
- ISO 9195:1992(E) Liquid flow measurements in open channels – Sampling and analysis of gravel bed material;
- Thorne C.R., Hey R.D., Newson M.D.: Applied Fluvial Geomorphology for River Engineering and Management, 1997;
- Petts G., Calow P.: River Restoration, 1996;
- Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000
<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/poradnik.php#2>

Opracowanie wykonano w zgodzie z następującymi przepisami prawnymi:

- Ustawa Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 z późniejszymi zmianami;
- Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/EC z dnia 23 października 2000;
- Dyrektywa Powodziowa 2007/60/WE z dnia 23 października 2007;
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 grudnia 1996 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane gospodarki wodnej i ich usytuowanie (Dz.U.1997.21.111);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dn. 21 maja 1992. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (Dz.U. L 206 z 22.7.1992) z późniejszymi zmianami.

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – uzupełnienie wysokości koron naturalnych bystrzy

W przygotowaniu do obniżenia korony kaskady w Krzczonowie analizie poddano koryto potoku Krzczonówka od basenu wylotowego kaskady (km 2+294) do mostu drogowego w ciągu drogi krajowej nr 7 (km 0+491). Różnicę wysokości odczytano z profilu z opracowania p.n. Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Raby, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej dla linii nurtu jako $345,37 - 331,36 = 14,01$ m. Spadek koryta określono jako 0,00777 na długości 1803 m. Dla czterech przekroi określono uziarnienie żwirów odsypów, które zestawiono w tabeli. Posługując się tą samą metodyką określono uziarnienie rumoszu skalnego z odstrzału w kamieniołomie Glisne koło Tenczyna dla ustalenia jego przydatności do zastąpienia/uzupełnienia materiału dennego potoku. Rumosz z kamieniołomu nadaje się do wbudowania w odporne na erozję struktury wewnątrzkorytowe, gdyż posiada uziarnienie charakteryzujące się średnicą $D_{50\%} = 130$ mm i $D_{84\%} = 380$ mm, a więc trudniej podlegające uruchamianiu niż żwiry znajdujące się w korycie Raby i Krzczonówki.

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – uzupełnienie wysokości koron naturalnych bystrzy

Za pomocą równań Thorne'a–Hey'a określono parametry koryta pozostającego w stanie równowagi dynamicznej przy uziarnieniu żwirów stwierdzonym w dolnym, żwirowym przekroju potoku. Okazuje się, że aktualny spadek koryta (0,00777) jest zbyt duży, aby koryto było w równowadze, a zatem żwir dostarczany z odsypów powyżej kaskady nie będzie w stanie utrzymać się w korycie. Żwir zalegający na skalistym podłożu w pośrednim przekroju ma charakter efemeryczny i jest pozostałością naniesioną podczas zmniejszającego się przepływu wody w korycie.

Jak widać z obliczeń przedstawionych w tabeli, w zależności od ilości transportowanego rumowiska uziarnienie materiału naturalnych bystrzy powinno być grubsze od stwierdzonego w dolnym i górnym żwirowym przekroju potoku. Uziarnienie materiału odstrzelonego w kamieniołomie będzie przydatne dla spadków od 0,008 do 0,013, w zależności od ilości wlezonego rumowiska, a więc w całym zakresie potrzebnych zastosowań.

Pożądane uziarnienie dla zachowania spadku koryta w równowadze											
Dane					Wyniki obliczeń dla 1 do 5% zarośli					Moc strumienia	
Q ₅₀	Q ₆₇	Q _s	D ₅₀	D ₈₄	W	d	d _m	z	S	ω	
44	33	14	0,054	0,181	19,1	1,11	1,98	121	0,00777	132	
	33	10	0,054	0,188	19,1	1,11	2,01	121	0,00777	131	
	33	5	0,054	0,204	19,1	1,11	2,07	121	0,00777	132	
	33	1	0,054	0,247	19,1	1,11	2,21	121	0,00777	132	
	33	0,1	0,054	0,325	19,1	1,11	2,44	121	0,00777	132	
Możliwe spadki dla uziarnienia takiego, jak materiał odstrzelony w kamieniołomie											
Dane					Wyniki obliczeń dla 1 do 5% zarośli					Moc strumienia	
Q ₅₀	Q ₆₇	Q _s	D ₅₀	D ₈₄	W	d	d _m	z	S	ω	
44	33	14	0,130	0,380	19,1	1,00	1,57	121	0,01343	227	
	33	10	0,130	0,380	19,1	1,00	1,57	121	0,01298	220	
	33	5	0,130	0,380	19,1	1,00	1,57	121	0,01211	205	
	33	1	0,130	0,380	19,1	1,00	1,57	121	0,01031	175	
	33	0,1	0,130	0,380	19,1	1,00	1,57	121	0,00819	139	

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – uzupełnienie wysokości koron naturalnych bystrzy

Z analizy wynika, że dla utrzymania koryta potoku w stanie równowagi dynamicznej konieczne będzie uformowanie 14 bystrzy z rumoszu skalnego o następujących parametrach:

- Szerokość lustra wody brzegowej W – nie mniej niż 19 m;
- Średnia głębokość wody brzegowej na bystrzu d – 1,0 m;
- Maksymalna głębokość wody brzegowej na bystrzu d_m – nie więcej niż 1,6 m;
- Średnia odległość pomiędzy bystrzami z – 120 m (14 bystrzy).

Ukształtowanie bystrzy z rumoszu skalnego powinno być takie, aby od wyznaczonej korony bystrza spadek jego powierzchni wynosił 4% (tj. o 3,2% więcej niż średni spadek koryta). Korony bystrzy powinny być zlokalizowane mniej więcej co 120 m, w punktach przegięcia linii nurtu.

Przykład finalnej koncepcji wykonania zadania

Potok Krzczonówka – dokumenty niezbędne do wykonania zadania

Wyznaczenie granic obszaru swobodnej migracji koryta, który może być ustanowiony na podstawie niniejszego opracowania, jest zabiegiem planistycznym – a nie budowlanym – zamierzenie to nie wymaga wykonywania budowli, które musiałyby być przedmiotem projektowania. Wszystkie niezbędne działania w korytarzu ograniczyłyby się do „miękkich”, wchodzących w zakres utrzymania wód, gospodarowania zielenią w terenach nadbrzeżnych oraz wypłacania odszkodowań za grunty trwale zajęte przez wody płynące (na podstawie art. 17 ustawy Prawo Wodne). Część prywatnych gruntów zajęta trwale przez dwa lata przez wody płynące może być przejęta przez właściciela wody bez odszkodowania.

Niemniej jednak, konieczne jest wykonanie dokumentu w postaci wytycznych określającego zasady ochrony granicy obszaru swobodnej migracji koryta rzeki Raby oraz uzupełniania wysokości koron naturalnych bystrzy koryta potoku Krzczonówka. Wytyczne te miałyby określać:

- zabezpieczenie przeciwerozyjne granicy obszaru swobodnej migracji koryta poprzez zasypanie wybojów rumoszem skalnym, oraz zadrzewienie strefy nadbrzeżnej;
- zabezpieczenie granic obszaru swobodnej migracji koryta poprzez nasadzenia grądów;
- ustabilizowanie węzłów koryta rozplecionego poprzez częściowe przetamowanie rumoszem skalnym roztok zbliżających się do granic korytarza swobodnej migracji;
- zasady umieszczania rumoszu skalnego jako korekty wysokości naturalnych bystrzy koryt aluwialnych.

Wdrożenie tych wytycznych byłoby przedmiotem projektu Tarliska Górnej Raby.

Institucja wykonująca wytyczne musiałaby wykazać się dobrą znajomością praktycznych zastosowań geomorfologii fluwialnej oraz doświadczeniem w zakresie praktycznego utrzymania rzek górskich w Europie.

Realizacja projektu nie wpłynie zasadniczo na zasięg wód powodziowych. Przy odzyskiwaniu dynamicznej równowagi koryta Raby długość erodowanych brzegów będzie raczej podlegała zwiększeniu, natomiast Krzczonówki zmniejszeniu.

Urządzenia wodne w świetle Prawa wodnego

Art. 9. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: /.../

- 19) urządzeniach wodnych – rozumie się przez to urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:
- a) budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
 - b) zbiorniki, obiekty zbiorników i stopni wodnych,
 - c) stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków, rekreacji lub innych celów,
 - d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
 - e) obiekty energetyki wodnej,
 - f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód lub urządzeń wodnych oraz wyloty urządzeń służące do wprowadzania wody do wód lub urządzeń wodnych,
 - g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
 - h) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska,
 - i) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych;

Urządzenia wodne w świetle Prawa wodnego

Art. 9. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) urządzeń wodnych stosuje się odpowiednio do:

a) urządzeń melioracji wodnych niezaliczonych do urządzeń wodnych,

b) prowadzonych przez wody powierzchniowe oraz wały przeciwpowodziowe obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,

c) obiektów budowlanych oraz robót wykonywanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,

d) robót w wodach oraz innych robót, które mogą być przyczyną zmiany naturalnych przepływów wód, stanu wód stojących i wód podziemnych;

2) wykonania urządzeń wodnych – stosuje się odpowiednio do odbudowy, rozbudowy, przebudowy, rozbiórki lub likwidacji tych urządzeń, **z wyłączeniem robót związanych z utrzymaniem urządzeń wodnych w celu zachowania ich funkcji;**

Ciek naturalny w świetle Prawa wodnego

Art. 9. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1c) ciekach naturalnych – rozumie się przez to rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi lub uregulowanymi korytami;

Utrzymanie wód w świetle Prawa wodnego

Art. 21. Utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela.

1a. Utrzymywanie wód publicznych stanowi obowiązek ich właściciela i obejmuje działania:

- 1) wynikające z planu utrzymania wód;**
- 2) niewynikające z planu utrzymania wód, jeżeli zachodzi pilna i uzasadniona konieczność realizacji tych działań z uwagi na zapewnienie ochrony przed powodzią lub w związku z koniecznością usunięcia skutków powodzi.**

2. Obowiązek utrzymywania tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi należy do ich właścicieli, a w kosztach utrzymania tych budowli lub murów właściciel wody uczestniczy proporcjonalnie do odnoszonych korzyści. Podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 22. 1. Utrzymywanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych polega także na zachowaniu stanu dna lub brzegów oraz na remoncie lub konserwacji istniejących budowli regulacyjnych.

Własność wód

Art. 10. 1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.

- 1a. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.
2. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.
3. Płynące wody publiczne nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Art. 11. 1. Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem art. 13, wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
 - a) w potokach górskich i ich źródłach,
 - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
 - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki, o których mowa w lit. b,
 - d) granicznych,
 - e) w śródlądowych drogach wodnych;
- 3) dyrektor parku narodowego – w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku, z wyłączeniem wód, o których mowa w pkt 2 lit. d oraz lit. e, które są sklasyfikowane w klasie wyższej niż klasa I, na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, z późn. zm. 9));
- 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1–3.
- 1a. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć nadleśniczemu, w drodze porozumienia, na jego wniosek, wykonywanie uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a–c oraz lit. e i pkt 4, oraz określonych na podstawie ust. 3, znajdujących się w granicach nadleśnictwa.

Utrzymanie wód w świetle Prawa wodnego

Art. 22.1a. Utrzymywanie wód ma na celu zapewnienie:

- 1) ochrony przed powodzią lub usuwania skutków powodzi,**
- 2) spływu lodu oraz przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych,**
- 3) warunków korzystania z wód, w tym utrzymywania zwierciadła wody na poziomie umożliwiającym funkcjonowanie urządzeń wodnych, obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,**
- 4) warunków eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej,**
- 5) działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego**
– **i powinno umożliwić osiągnięcie celów środowiskowych określonych w art. 38d ust. 1 i 2, art. 38e ust. 1 oraz w art. 38f ust. 1.**

Utrzymanie wód w świetle Prawa wodnego

Art. 38d. 15) 1. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu.

2. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Art. 38e. 16) 1. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;

Art. 38f. 17) 1. Celem środowiskowym dla obszarów chronionych, o których mowa w art. 113 ust. 4, jest osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów szczególnych na podstawie których te obszary zostały utworzone, o ile nie zawierają one w tym zakresie odmiennych postanowień.

Art. 38i. 2. **Nie stanowi czasowego pogorszenia stanu jednolitych części wód tymczasowe wahanie stanu jednolitych części wód, jeżeli jest ono związane z utrzymaniem wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych i brzegu morskiego zgodnie z interesem publicznym, o ile stan tych wód jest przywracany bez konieczności prowadzenia działań naprawczych.**

Art. 40. 2. **Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 (wprowadzanie do wód odpadów), nie dotyczą wykorzystywania gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymaniem lub regulacją wód.**

Utrzymanie wód w świetle Prawa wodnego

Art.22.1b. Utrzymywanie wód jest realizowane przez:

- 1) wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych;
- 2) usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych;
- 3) **usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych;**
- 4) **usuwanie z śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka;**
- 5) **zasypywanie wyrw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych oraz przez ich zabudowę biologiczną;**
- 6) **udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu;**
- 7) remont lub konserwację stanowiących własność właściciela wody:
 - a) budowli regulacyjnych oraz ubezpieczeń w obrębie tych budowli,
 - b) urządzeń wodnych;
- 8) rozbiórkę lub modyfikację tam bobrowych oraz zasypywanie nor bobrów w brzegach śródlądowych wód powierzchniowych.

Art.22.2. Zakłady, które przez wprowadzanie ścieków do wód albo w inny sposób przyczyniają się do wzrostu kosztów utrzymania tych wód, ponoszą taką część kosztów, w jakiej nastąpił ten wzrost; podziału kosztów, na wniosek właściciela wody, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Utrzymanie wód i obowiązki właściciela wód w świetle Prawa wodnego

Art. 24. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych i brzegu morskiego **nie może naruszać istniejącego dobrego stanu tych wód oraz warunków wynikających z ochrony wód.**

Art. 26. Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy:

- 1) zapewnienie utrzymywania w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu;
- 2) **dbałość o utrzymanie dobrego stanu wód;**
- 3) regulowanie stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych;
- 4) zapewnienie swobodnego spływu wód powodziowych oraz lodów;
- 5) **współdziałanie w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych;**
- 6) umożliwienie wykonywania obserwacji i pomiarów hydrologiczno-meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.

Rozróżnienie pomiędzy utrzymaniem wód a budownictwem wodnym ma istotny wpływ na sposób wykonywania tego pierwszego. Utrzymanie wód może się odbywać bez wszelkich formalności wynikających z Prawa budowlanego oraz z faktu, że budownictwo jest traktowane w szczególny sposób w wielu innych ustawach, w tym związanych z ochroną przyrody i gospodarką przestrzenną. W tym aspekcie warto przytoczyć następujące przepisy Prawa wodnego:

Art. 67. 1. Regulacja koryt cieków naturalnych, zwana dalej „regulacją wód”, służy poprawie warunków korzystania z wód i ochronie przeciwpowodziowej.

2. Regulacja wód polega na podejmowaniu przedsięwzięć dotyczących kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego. Regulację wód stanowią w szczególności działania niebędące działaniami związanymi z utrzymywaniem wód, o których mowa w art. 22 ust. 1b.

3. Regulacja wód powinna zapewnić dynamiczną równowagę koryta cieku naturalnego.

Art. 122. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

- 1) szczególne korzystanie z wód;**
- 2) regulację wód oraz zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wody;**
- 3) wykonanie urządzeń wodnych;**

Art. 124. Pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na: /.../

- 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymywaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych;**

Rozróżnienie pomiędzy utrzymaniem wód a budownictwem wodnym ma istotny wpływ na sposób wykonywania tego pierwszego. Utrzymanie wód może się odbywać bez wszelkich formalności wynikających z Prawa budowlanego oraz z faktu, że budownictwo jest traktowane w szczególny sposób w wielu innych ustawach, w tym związanych z ochroną przyrody i gospodarką przestrzenną. W tym aspekcie warto przytoczyć następujące przepisy Prawa wodnego:

Art. 62. 1. Budownictwo wodne polega na wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych.

2. Przepisy art. 63–66 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm. 22).

Art. 63. 1. Przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zachowaniem dobrego stanu wód i charakterystycznych dla nich biocenoz, potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

2. Budowle piętrzące powinny umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska.

3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów dotyczących dóbr kultury, zawartych w ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) 23).

Art. 64. 1. Utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

Z przepisów Prawa Wodnego wynika, że utrzymanie wód nie jest budownictwem wodnym oraz nie wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

Natomiast regulacja wód nie jest utrzymaniem wód w rozumieniu Prawa Wodnego. Tak więc wykonywanie i utrzymywanie budowli regulacyjnych i innych urządzeń wodnych wymaga wypełnienia przepisów Prawa budowlanego i uzyskania pozwolenia wodnoprawnego oraz wszelkich innych pozwoleń dotyczących budownictwa wodnego. Spec-ustawa powodziowa nie wymaga uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego przy usuwaniu szkód powodziowych, jednak nie zwalnia od uzyskania decyzji środowiskowej.

W konsekwencji, możliwość utrzymania wód bez konieczności stosowania się do wymogów innych niż Prawa Wodnego stanowi znaczne ułatwienie zarówno w planowaniu, przedmiarowaniu, jak i wykonawstwie robót i usług utrzymaniowych.

Warunkiem jest unikanie:

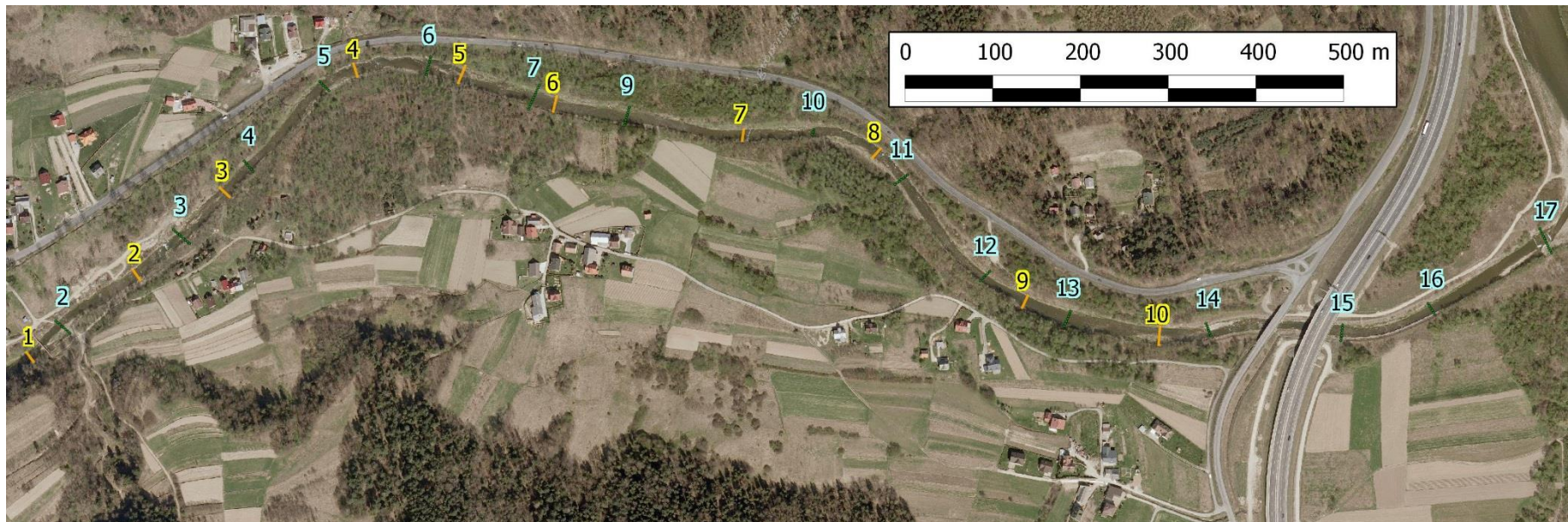
- zmian funkcji urządzeń wodnych,
- projektowania i budowania nowych urządzeń wodnych oraz
- regulacji wód.

Rozbiórka, remont lub przebudowa urządzeń wodnych podlega wymogom prawa budowlanego, nawet jeśli potrzeba takiego działania wynika z utrzymania wód.

Opracowanie materiałów umożliwiających właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu

Prace utrzymaniowe realizowane w imieniu i na rzecz Właściciela wody (na podstawie porozumienia):

1. Wyznaczenie w terenie koron bystrzy stosownie do finalnej koncepcji (GPS, poziomica laserowa, łąta, taśma),
2. Wykonanie przedmiaru robót i OPZ,
3. Wybór wykonawcy,
4. Realizacja poprzez dostawy rumoszu skalnego w Mg i pospółki z lokalnego dokopu w m³,
5. Kontrola wypełnienia przekroju na koronie bystrza (GPS, poziomica laserowa, łąta, taśma),
6. Płatności za wykonanie (a właściwie dostawy z zagęszczeniem materiału).

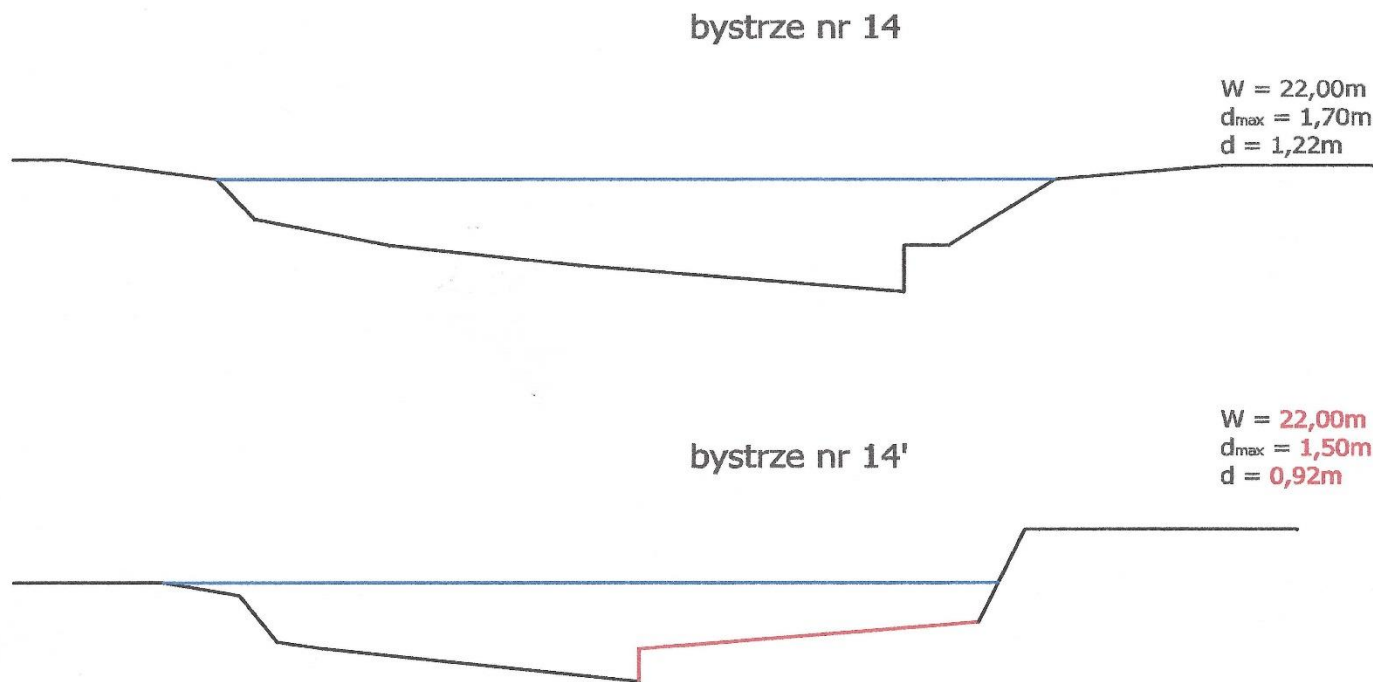
Opracowanie materiałów umożliwiających właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu

Prace utrzymaniowe realizowane w imieniu i na rzecz Właściciela wody (na podstawie porozumienia):

Opracowanie materiałów umożliwiających właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu

Prace utrzymaniowe realizowane w imieniu i na rzecz Właściciela wody (**na podstawie porozumienia**): przekrój w koronie bystrza nr 14 przed i po interwencji inżynierskiej

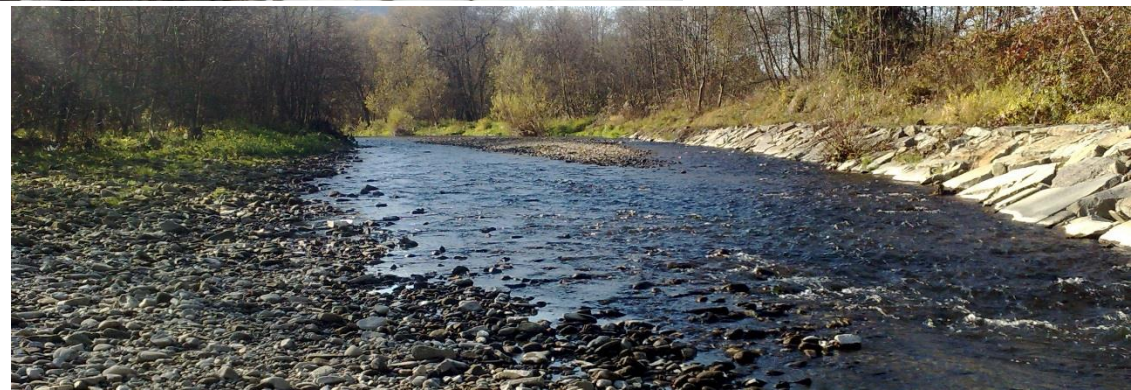

Opracowanie materiałów umożliwiających właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu

Prace utrzymaniowe koryta naturalnej rzeki realizowane w imieniu i na rzecz Właściciela wody (na podstawie porozumienia):

Ewolucja bystrza nr 5
Kwiecień 2013 – Listopad 2014

Opracowanie materiałów umożliwiających właściwe utrzymanie wód dla uzyskania określonego celu

Prace utrzymaniowe urządzenia wodnego realizowane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego (za zgodą właściciela wody):

1. Opracowanie pozwolenia wodnoprawnego, uzgodnionego z właścicielem wody i innymi instytucjami przez niego wskazanymi,
2. Uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego,
3. Wykazanie prawa do dysponowania gruntów – uzyskanie zgody na prowadzenie robót od właściciela wody lub poprzez zgłoszenie budowlane,
4. Wykonanie robót i najczęściej dalsze utrzymywanie wykonanych urządzeń wodnych przez kilka do kilkunastu lat.

Opracowanie materiałów umożliwiających wykonanie urządzenia wodnego

1. Opis przedmiotu zamówienia dla projektowania urządzenia (równoważnego z programem funkcjonalno-użytkowym 2004.Dz. U.202 poz.2072)
2. Wybór wykonawcy projektowania (i uzyskania wszelkich niezbędnych pozwoleń, w tym opracowania operatu dla uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, raportu środowiskowego dla decyzji środowiskowych, warunków prowadzenia robót i wszelkich innych) oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót i kosztorysu inwestorskiego,
3. Odbiór etapowy robót: pierwsza płatność przy uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego, końcowa przy uzyskaniu pozwolenia na budowę,
4. Opis przedmiotu zamówienia dla wykonawcy
5. Wybór wykonawcy robót,
6. Wykonanie robót – odbiór.

Dziękuję za uwagę

